(ח) רש"י ד"ה לו נשואין וכו' ולי אירוסין עושה דלא: (ב) ד"ה מאי יפר דקאמר ר"ל יפר בשותפות וכו' ולשונם:

הכי פריך בגמרא רבי יהושע איכא לקיומי מילתיה דימא דמפר בשותפות קאמר דיש זיקה וכאירוסה חשיבא אלא רבי אליעזר מאי טעמיה אי נמי סבירא ליה יש זיקה והוא כאירוסה או כנשואה אפילו הכי לגבי יבמין לא סגי דאין ברירה ואי אין זיקה אפילו חד נמי לא יפר: **אמר** רבי אמי כגון שעשה בה מאמר. שנתן לה קדושין דקדושי יבם הכי מקרו: **מאמר** קונה קנין גמור. דהויא לה ככנסה ומאי פטר לה בגיטא ולא בעיא חליצה ומש"ה מפר לחודיה: **ורבי** יהושע ס"מ בחד יבם. איכא למימר דמפר אי משום זיקה אי משום מאמר: **אבל** בשני יבמין לא. דאפי' סבירא לך כב"ש דמאמר קונה קנין גמור אפילו הכי מאי אהוה למיסרה עליה בגיטא או בביאה דהכי אשכחן ביבמות לרשב"ג דסבירא ליה דמאמר קונה קנין גמור כב"ש ואפי' הכי אית ליה דאהוה אסר לה [על היבם] בגיטא או בביאה וכיון שכן היכי משויא לה כנשואה או כאירוסה הא מגרע גרעה דאירוסה לא מצי איכא למיסרה על האירוס ואהוה מצי למיסרה על היבם: **ור"ע** סבר אין זיקה. דלא חשיבא ליה זיקה למיהוי אפילו כאירוסין: **ולרבי** אליעזר. דאמר בפ' ד' אחין מאמר לבית שמאי איכא קונה אלא לדחות בגרה כדתנן התם שלשה אחין ב' נשואין שתי אחיות ואחד מופנה ומת אחד מבעלי האחיות ועשה בה מופנה מאמר ומת אחיו השני ב"ש אומרים אשתו עמו והלוז תנא משום אחות אשה והייט דקאמר ר"א לדחות בגרה כלומר לדחות את אחותה שלא תאסרנה משום אחות זקוקה דמאמר עביד לה ככנסה לענין זה אבל איכא קונה קנין גמור דאי בעי לאפוקה לא סגי לה בגיטא: מאי איכא למימר. היכי מיפר כיון דלא קני לה קנין גמור. הכא במאי עסקינן כגון שעמד בדין וברח. ופסקו לה מזונות משלו כדתניא בהחולץ עמד בדין וברח ניזונת משל יבם דר"א ס"ל דכל שחייב במזונותיה יפר כדתנן לעיל* וכי תימא תיגח לר"א לר' יהושע מאי איכא למימר דהא רבנן פליגי עליה דר"א במתני' דבוגרת לעיל דסבירא להו אע"ג דמפרנס לה איכא זכרים דליה וסתם רבנן דפליגי עליה דר"א הייט ר' יהושע דאמר ביבם א' יפר איכא למימר משום דס"ל דיש זיקה וכבסה דמיא א"נ רבנן דפליגי עליה דר"א במתני' דבוגרת לאו הייט ר' יהושע ור"א ור' יהושע כולהו סבירא להו דבאירוס כל שחייב במזונותיה יפר ובחד יבם (נמי) כשעמד בדין וברח ה"נ מיהו בשני יבמין ועמד חד מייייהו בדין וברח פליגי דר"א ס"ל האי יבם נמי כיון דעמד בדין וברח כאירוס דמי ועל דעתו היא עדרת ור' יהושע סבר אין היבמה גמורה לזה כשם שהאירוסה גמורה לאירוס דאירוסה לא מצי איכא למיסרה עליה דאירוס הלכך כל היכא דאיהו מפרנס לה על דעתו היא עדרת אבל יבמה ליבם במקום שני יבמין כיון דאידך מצי אסר לה אינה רואה עצמה קנויה לגמרי ליבם זה שעמדה עמו בדין כדי שתהא עדרת על דעתו כן ס"ל*: **תנן** א"ר אליעזר וכו'. לר' אמי פרכינן דאוקמה בשעשה בה מאמר: **קנה** לעצמו הוא. במאמר שעשה בה: **שקנה** לעצמו ע"י שמים. דמקמי הכי הוי אגידא גביה משום זיקה: **תפשוט** דבעי רבה. לר' אמי דאוקמה בשעשה בה מאמר תפשוט דבעי רבה אירוסין עושה ובעלו הכי לא קני לא ליורשה ולא ליטמא לה: **או** נשואין עושה. דאם בא עליה בלא חופה קני לה ליורשה וליטמא לה תפשוט מר"א דנישואין עושה דהא אמר ר"א יפר וקס"ד דמפר לחודיה בלא שותפות ומסקינן לעולם אימא לך דאירוסין עושה ומאי יפר בשותפות קאמר. ואיכא למידק היכי הוה סליק אדעתיה מעיקרא דיפר לחודיה קאמר והא ממתני' משמע דבשותפות דוקא קאמר דא"ר אליעזר ומה אם אשה שקנה הוא לעצמו הרי הוא מפר נדריה אשה שהקנו לו מן השמים שיפר נדריה והאי ק"ו לא סגי אלא להפר בשותפות דאפי' תימא דס"ל לר"א דמאמר נישואין עושה היכי מוכח לה מהאי ק"ו לר"ע דליפר לחודיה לימא ליה ר"ע אינא לא סבירא לי דנישואין עושה כדקאמרת אלא ודאי להפר בשותפות דייק ליה ר"א האי ק"ו דס"ל דלא גרע יבם מאירוס והייט נמי דקמהדר ליה ר"ע אין היבמה גמורה לאשה כשם שהאירוסה גמורה לאשה דה"נ במתני' במקום נסתי אלמא ר"א לא דייק ק"ו דידיה *לשוויה יבם כאירוס והיכי קס"ד דלר"א מיפר יבם לחודיה איכא למימר דהוה סבירא לן דר"א לדבריו דר"ע הוא דקאמר והכי קאמר ליה נהי דלא סבירא לך דמאמר נישואין עושה אודי לי מיהת דיפר בשותפות דלא גרע יבם מאירוס ואהדר ליה ר"ע אין מיגרע גרע שאין היבמה גמורה לאשה שאין חייבין עליה סקילה כנערה המאורסה וכדמפ' לקמן. ומקשו הכא הו לאמאי דמסקינן מאי יפר בשותפות אמאי לא פרכינן מי קתני יפרו יפר קתני כדפרכינן ביבמות י"ל דהתם הוא דפרכינן הכי משום דאכתי לא קיס לן דאיכא לתרוצה בשעמד בדין וברח דבהר דאקשינן מי קתני יפרו יפר קתני מוקמינן לה התם בהכי אבל הכא דאתמר האי פרוקא לעיל אי הוה פריך ליה מי קתני יפרו ידע דהוה מוקי ליה בשעמד בדין וברח ומש"ה לא איכפת ליה לאקשויי:

תנן אמר רבי אליעזר ומה אם אשה שקנה לעצמו הרי הוא מיפר נדריה, אשה שהקנו לו מן השמים אינו דין שמיפר נדריה ואי בשעשה בה מאמר קנה לעצמו הוא? שקנה לעצמו ע"י שמים *תפשוט דבעי רבה *מאמר לבית שמאי אירוסין עושה או נשואין עושה - תפשוט דנישואין עושה דאי אירוסין עושה הא תנן נערה המאורסה אביה ובעלה מפירין נדריה אמר רב נחמן בר יצחק מאי יפר, יפר בשותפות תניא נמי הכי כ רבי אמי דשומרת יבם בין יבם אחד בין שני יבמין ר"א אומר יפר ורבי יהושע אומר לאחד ולא לשנים ר"ע אומר לא לאחד ולא לשנים, א"ר אליעזר ומה אם אשה שאין לו חלק בה עד שלא תבא לרשותו משבאת לרשותו נגמרה לו, אשה שיש לו חלק עד שלא תבא לרשותו משבאת לרשותו אינו דין שתגמור לו, אמר לו ר"ע לא, אם אמרת באשה שקנה הוא לעצמו שכשם שאין לו חלק בה כך אין לאחרים חלק בה תאמר באשה שהקנו לו מן השמים שכשם שיש לו עמה חלק כך יש לאחרים חלק בה אמר לו ר"ע: עקיבא, דבריך בשני יבמין מה אתה משיב על יבם אחד, א"ל כלום חלקנו על יבם אחד ועל שני יבמין בין שעשה בה מאמר בין שלא עשה בה מאמר, וכשאר דברים כן נדרים, בלשון הזה אמר בן עזאי חבל עליך בן עזאי שלא שימשת את ר"ע מאי תניא

ומאי

ומאי. אמרת טעמא דרבי אליעזר דאמר לגבי מיפר כגון שעשה בה מאמר הא דאמר שהקנו לו מן השמים, קנה לעצמו הוא במה שעשה בה מאמר: **או נשואין עושה**. יורשה ומיטמא לה והבא עליה נידון בחנק דאי אירוסין (ח) דלא פקעה זיקת אחיו לגמרי מינה היכי מצי יבם מיפר לאודויה: **ומה אם נערה המאורסה וכו'**. דכל זמן שהיא מאורסה אכתי שייך בה אביה: **מאי יפר דקאמר ר"ל** (ב) **בשותפות**. עם אביה דלעולם אירוסין עושה: **מגיה כוותיה דר' אמי**. דבעשה בה מאמר פליגי: **משבאת לרשותו נגמרה לו**. מיפר נדריה הוא ואביה: **אשה שיש לו חלק בה עד שלא תבא לרשותו**. שהיא זקוקה לו עד שלא תעשה בה מאמר: **משבאת לרשותו**. דעשה בה מאמר: **אינו דין שתגמור לו**. דמפר נדריה: **כך אין לאחרים חלק בה**. קודם שתתארס לו: **כך יש לאחרים חלק בה**. לשאר יבמין: **מה אחת מעיד על יבם אחד**. שאין אתה מודה לי עליו הואיל ואין לאחרים חלק בה כאירוסה דמיא, ומיפר לה: **כלום חלקנו כו'**. דודאי בין עשה בה מאמר בין לא עשה בה מאמר איכא הבא עליה כנערה המאורסה הלכך איכא מיפר לא שנא יבם אחד ולא שנא שני יבמין דהכל דינו שוה דאין חיוב יותר הבא על שומרת יבם אחד מהבא על שומרת שני יבמין: **וכשאר דברים כן נדרים**. דכשם דלענין סקילה אין לה דין כנערה מאורסה כך בנדרים אינה גמורה לאשה להפר כנערה מאורסה והכי מפ' לקמן: **שלא שימשת את ר"ע**. שיודע לגלות כל כך ולהשיב תשובות מעולות:

[* מלרת הסוגריים לגבי נגמ' בין תשובת רבא לרב אמי ור' אמי ולראות תניא נמי הכי כי אמי. בתוך הסוגריים אותה רבא מאי עיסקת קינין מאחר אבל אפשר לראות אותו בדין נקודתי]

[תוספתא פ"ז]

[דף עב:]

[ע"כ שייך לע"א]

[נ"ל אלא לשויה]

נוסח (המשך) סיוע מקרא דתא דהסברו על ר"אמי בדברי ר"א (בין יבם א' בין ב' יבמין - ר"ת מפ') טעמו כטעם אחר בה מאמר

(הערה: אין רואים הסיוע מוסגר ב-ג.)

פי' הרא"ש

תנן א"ר אליעזר כו'. לדברי אמי דאוקמה בשעשה בה מאמר מהדר לפרוכי: שקנה לעצמו ע"י שמים. שהיא כבר זקוקה לו: אירוסין עושה. ובעיא מבעיה לתופה: נישואין עושה. ואם בא עליה בלא חופה קנאה ומוציאה בגט: תניא כוותיה דר' אמי. דמפרש מעמא דבית שמאי משום שעשה בה מאמר: שאין לו חלק בה עד שלא תבא לרשותו. שהיא זקוקה לו לקדש בה מאמר אינו דין שיפר לה: יבמתו. שהיא זקוקה לו לקדש בה מאמר אינו דין שיפר לה: כך יש לאחרים חלק בה. שהיא אשת גדול כר"ע: דקתני

לרשותו. והייט מקדש אשה: משבאת לרשותו. נגמרה לו להפר נדריה עם אביה: יבמתו. שהיא זקוקה לו לקדש בה מאמר אינו דין שיפר לה: כך יש לאחרים חלק בה. שהיא אשת גדול כר"ע: דנדרים לנדרים דמי. דלעולם דברים לא נעשה להפרת נדרים נמי לא נעשה לקנין מפרש מאי שאר דברים: חבל עליך. הרבה חבלה והפסד יש בדבר שתלמיד ותיק כגון עזאי לא שימש אדם כגדול כר"ע: